

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.—
 za Nemčijo celoletno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejeman mesečno . . 1.—70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
 Enostolna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat „ 15 „
 za trikrat „ 13 „
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolna pettivrsta po 23 vln.
 == Poslano: ==
 enostolna pettivrsta po 40 vln.
 Izhaja vsak dan, izvenredne ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Prošnja procesija.

Kakor da se vračajo davni časi, je bilo včeraj v Ljubljani. Naši očetje so imeli tudi hude čase in takrat niso pozabili iti javno prositi pomoči k Bogu. Imeli so veliko vero in zaupanje v moč javne molitve in ob vseh stiskah se je zbralo v prošnji procesiji vse mesto, visoko in nizko, odrasli in otrok, gosposka in podložnik. Vsi so bili v enaki stiski in ta jih je gnala k enaki javni izpovedi: Božje pomoči smo potrebni.

V zgodovini Avstrije je veliko molitve. V brezskrbnih časih se morda ni toliko ozirali na Boga, v gotovi dobi se je celo zelo nasprotovalo Cerkev božji, toda v velikih usodnih trenutkih Avstrija ni nikdar pozabila klicati božjega varstva in pomoči. Desetmesečna grozna vojska je marsikomu zopet oživila zamrlo molitev in pokazala pot k Bogu. Pridejo časi nad človeka in deželo in državo, ko ti stopi lastna slabost in velika nevarnost tako pred oči, da bi omagal, če te ne bi že po naravi krščanska duša ravno v tej najhujši uri ne vzbudila s tolažilno mislijo: Bog je nad teboj in On ima vso pomoč. V zaupanjem k Njemu!

Kakor da so včeraj Ljubljanci dobili zopet glavo, srce in značaj svojih prednikov. Včeraj je molila Ljubljana taka kakor je. V molitvi za zmago Avstrije so bili zbrani otroci, odrasla mladina, učiteljstvo raznih šol, razni stanovi, nizko in visoko, deželni odbor, mestni svetovalci z županom na čelu, vojaška oblast in najvišja deželska in duhovska gosposka. Vse je bilo združeno, vse edino, ljubljansko prebivalstvo se je v pravem spoznanju svoje odvisnosti klanjalo onemu, ki je rekel: »Jaz sem Gospod vojnih trum.«

V Ljubljani se veliko moli za naše ljube na bojišču in za zmago. Včerašnja procesija pa je bila tudi spokorna procesija, javna, očitna izpoved vseh dosedanjih nezvestob Bogu. Desetmesečna vojska je v nas porušila marsikaj upornega in brezbriznega duha, zopet je volja ukazala dati Bogu zadoščenje in mu znova očitno obljubiti svojo udanost in zvestobo. Ljubljana je včeraj to storila. Ali pa bo naša molitev uslišana. Najvišji duhovni pastir je včeraj v zvezi z besedami »Ponižnega in skesanega srca Bog ne zavrne«, izrekel tudi tole pomembno misel: »Vse je v rokah božje Previdnosti, toda gotovo je, da se bo Bog pri ravnanju usode narodov oziral na naše

prošnje in molitve in bo zunanje okoliščine tako uravnaval, da naša domovina zmaga.«

Naša Ljubljana in celo naše ljudstvo je iskreno hvaležno svojemu najvišjemu pastirju, da je zopet zbral vso svojo čredo, ljudstvo in gosposko, v ponižni in zaupni molitvi pred Bogom.

× × ×

Sprevod se je izvršil kljub občutni vročini v najlepšem redu. Udeleženci so vrstili po župnijah strogo kakor je bilo določeno. Skupina za skupino je glasno molila sveti rožni venec, vmes je pa odmevalo tudi petje ljubljanskih cerkvenih zborov. Pozornost so vzbudile naše mlade Marijine kongregacije. Najmlajši člani in članice med njimi so bile odločene za častno stražo ob okusno oplešani in okrašeni podobi žalostne Matere božje, ki so jo nesli štirje moške v zadnji skupini šenklaškega oddelka pred duhovščino in civilnimi dostojanstveniki. Belo oblečene deklice in fantiči so nosili značilne embleme, kar je dalo vsemu prizoru prelep vtis. Skoro eno uro je dohajalo občinstvo v četrtovrstnem redu na Kongresni trg. Reditelji so se trudili, da bi se ohranile lepe in ravne vrste; a sonce je pripekalo z vso silo in ni bilo zameriti, če si je večina hotela iskati senčnatega kotička in zavetja. Pokazalo se je pa, da je bilo čisto prav, ker so se prve vrste stisnile na levo in desno, kajti drugače bi pozneje došli udeležencem, kongreganistom, dostojanstvenikom in vsem odličnim gospem ter vojaštvu ne bili mogli odkazati primernih prostorov.

Procesije se je udeležil deželni predsednik baron Schwarz z dvornim svetnikom grofom Chorinskijem ter številnim deželnovladnim uradnim in načelniki ter uradniki raznih državnih uradov, srednješolskimi ravnatelji in profesorji, opazili smo tudi mnogo vojaških dostojanstvenikov, deželni odbor so zastopali deželna odbornika dr. Lampe in dr. Pegan ter ravnatelj Zamida, mestno občino je zastopal župan dr. Tavčar s številnimi občinskimi svetniki in načelniki magistratnih uradov. Udeležba pri procesiji je bila kljub strašni vročini naravnost ogromna. Nepregledne množice so korakale ravno eno uro, vsled česar cenimo število udeležencev na skoro 10.000. Procesijo so zaključili vojaki, ki so odkriti pobožno molili.

Po dohodu je imel presvetli knezoškoč prošenjski pobožnosti primeren, ognjevit govor, v katerem je izražal prepričanje, da

Marija usliši prošnje za zmago avstrijskega orožja in dá katoliški Avstriji oni mir, katerega si žele vsi avstrijski narodi. Presvetli je zaključil govor z molitvijo za mir, katero je ljudstvo molilo za svojim škofom.

Nato so gospodje bogoslovci intonirali pete litanije; odpevali so vsi cerkveni zbori skupno z velikansko množico. Bil je veličasten zbor, krasen prizor! Preden se je jela procesija pomikati dalje proti cerkvi sv. Jakoba, je presvetli obrnjen proti občinstvu molil molitev za mir ter podelil z Najsvetejšim sv. blagoslov.

V lepem, nemotenem redu se je končno vsa množica zbrala na trgu okrog šentjakobskega znamenja, kjer je bil še enkrat blagoslov. Bog daj, da bi prošnje in molitve te res ljudske pobožnosti imele skorajšen uspeh!

Pod zvezo s sovražnikom-zaveznikom.

(Dopis iz srednje Istre.)

Silna mora je tlačila Slovence in Hrvate za časa zveze Avstrije z Italijo. Skoro ni bilo mogoče več živeti. V 30 letih te zveze je dosegla irredenta svoj vrhunec. Na jugu je zveza služila samo irredenti in Italiji. Italijanstvo se je širilo, kakor gobice po dežju.

Občina za občino je padala v italijanstvo. V občinah, v katerih ni niti 2% Italijanov, je občinski glavar in tajnik zagrizen irredentovec in občine zapisane v knjigo italijanskih občin. Človeku se morajo ježiti lasje, ko to gleda. »Lega Nazionale« je zidala šole v čisto slovenskih in hrvatskih župnijah, da bi poitalijančila slovenske in hrvatske otroke ter tako pripravila Istro za Italijo. Posebno se je italijanstvo širilo v pazinskem okraju, v srcu Istre. Prvi propagator italijanstva, mož neitalijanskega rodu, zelo bogat od naših denarjev, žene naše ljudi kakor živino k volitvam za italijanstvo. Tako po svojih dolžnikih širi italijanstvo v Istri.

Nad irredento je pa bil italijanski zunanji minister. Če je kdo dregnil v irredento, se je takoj oglašil italijanski zunanji minister in dotični gospod je moral iti v pokoj ali pa je bil prestavljen v drugo deželo. Tako je bil umirovljen pokojni admiral pl. Ripper, ker je na dan spravil grozne goljufije irredentarjev na magistratu v Pulju, a namestnih Hohenlohe prestavljen iz Trsta, ker je hotel spoditi z magistrata v Trstu italijanske po-

danike, ki so bili zagrizeni irredentovci in framasoni. Na magistratu v Pulju so imeli Italijani iz Italije prve službe in so za tisoče in tisoče ogoljufali občino. Na pristisk italijanskih zunanjih ministrov so morali demisionirati celo naši vojni ministri. Italijanski minister je visel nad nami kakor Damokljev meč. V italijanske črtopise v Italiji se je pisarilo, kako Avstrija zatira svoje Italijane; v Italijo se je hodilo lagat isto stvar, samo da se jo nahujska proti Avstriji. Grda ostudnost! Lahki v Avstriji bolje živijo v petek, nego oni v Italiji v nedeljo. Italijani v Istri imajo v rokah: deželni zbor, deželni odbor, deželni denarni zavod, denar sploh, trgovino, obrtnijo, vse šole itd. Gre jim tako dobro, dasi jih je v Istri samo 147.000, dočim je Slovanov 223.000. Kljub vsemu temu so premnogi širili z vsemi štirimi irredento. V župnijah, ki imajo 2000 do 3000 duš, a med temi komaj 100 Italijanov, so podkupili hrvatske stariže, da so obljubili pošiljati svoje otroke v italijansko šolo. Ko so tako nalovili 40 otrok, so napravili italijansko šolo.

Še nikdar ni Italijan ali italijanaš posodil našemu človeku denarja, da bi mu s tem pomogel, nego samo zato, da ga poitalijanči in da ž njim širi italijanstvo. Slovan, ki dolguje Italijanu: 1. mu plačuje obresti, 2. nosi mu darove, 3. mora se imeti za Italijana, 4. mora z Italijani voliti. Tako je To je 300letna italijanska kultura! In taki Italijani so vsak dan pri polni mizi, a naš človek nima kruha pod streho. Mora človeku kri zavreti. In kako so ti irredentovci denuncirali Slovence in Hrvate!

Vse to se je dogajalo pod zvezo Avstrije z Italijo. Hvala Bogu, da je ni več! Dovolj gorja in solza nam je prinesla Avstrija pa naj ne pozabi, kaj so bili Italijani leta 1848., 1849., 1859. in 1866. in l. 1915. Italijanstvo je bilo vedno proti Avstriji, je sedaj in bo v bodoče. Italija je bila in je še sedaj največji sovražnik Avstrije. Prav je imel dr. Sustersič, ko je rekel: »Naš največji sovražnik je Italija.« Odpri, Avstrija, enkrat svoje oči in ne bodi več slepa, nego glej in pazi, da ti italijanstvo ne vzame morja in Primorja in da te ne zaduši! Italijanska vera — nobena vera. Okleni se slovanstva, ki te je vedno ljubilo in branilo. Zvestoba in junaštvo Slovanov naj ti bo vedno pred očmi

Avstrijski patrijot.

LISTEK.

Garibaldijev boj proti Tirolski leta 1866.

Voditelj italijanskih četašev Garibaldi je s svojimi prostovoljci poizkusil udreti na Tirolsko na ravno tistem mestu, kjer se je tudi v tej vojni izvršil prvi sunek, namreč v Ledroško dolino proti Coldinu. Brambo Tirolske je vodil tedaj Kuhn pl. Kuhnfeld (umrl 1896.). Na razpolago je imel poleg 4400 deželnih strelcev krog 12.000 mož rednih čet z 82 topovi, ki jih je kot »taktične rezerve« razpostavil spredaj v štirih odsekih zapadne in južne meje (Gardsko jezero in Ledroška dolina Judikarije, Sulzberg in Monsberg in Vintschgau), medtem ko sta brigadi gm. Kainza in polkovnika Montluisanta stali kot »strategične rezerve« v dolini Adige krog Tridenta. V staroizkušeni zvestobi je vstala tirolska črna vojska pod podmaršalom grofom Ivanom Castiglione z nad 42.000 mož. Garibaldi je nameraval glavni sunek proti Judikarijam, da bi skozi dolino Ledra čez Ampolo in Condino prišel do Tridenta; cesarske moči na Stilfzerskem sedlu in Tonalu pa naj bi se zadrževale z navideznimi sunki. Kuhn je zamislil brambo takole: Vpadlega sovražnika naj bi primerno potisnjeni oddelek tako dolgo zadrževal, da bi mogla strategična rezerva priti na pomoč. Garibaldi je otvoril sovražnosti z silnim poizvedovanjem v dolini Chiesa, potisnil (25. junija) avstrijske predstraže s kaffarskega mostu (na severnem koncu idrskega jezera) nazaj, se pa

radi poročil pri Custozzi s svojo četo umaknil zopet nazaj na jugozapadni konec Garskega jezera (Desenzano in Lonato). Zato je pa Kuhn v mali vojni prešel k napadu in v bojih na Monte Suello in pri Vezzi (3. in 4. julija) rdečesarajnika krvavo potolkel.

Nato je Garibaldi svoje moči zopet polagoma potiskal proti Ledroški dolini in Judikarijam, a zadel na protisunek cesarskih. Pri mostu Cimegro (16. julija) so bili njegovi prostovoljci pognani v beg; edinole mali fort Gligerti v Ampolski dolini je postal po štiridnevem obstreljevanju (stala sta dva topova proti 12) plen Garibaldincev.

Ponovni Garibaldijski ofenzivi v dolini Chisa in Ledra je Kuhn ustavil v krvavem boju pri Bezzecci (21. julija); še se liani v muzeju »Ferdinandum« v Inomosto takrat uplenjeni stol, na katerem so prenašali Garibaldija. Istega dne so bile prostovoljske čete poražene pri Condinu. Khunova strategija je bila poplačana. Sicer je ponovno prišlo do majhnih bojev; Garibaldijev napad na Rivo je obrezuspešila cesarska flotilja na Gardskem jezeru, ki se je tudi proti italijanskim topničar-kam krepko držala. Od te strani ni pretila deželni nobena resna nevarnost več. Drugačen je bil položaj vzhodno od Tridenta. Dogodki na Češkem, Kraljevi Gradec, so cesarja prisilili, da zmanjša južno armado; od treh armadnih zborov je ostal razen trdnjaviških posadk le še 7. zbor podmaršala Marojčiča na Beneškem, ki se je postavil ob soški črti. Vse to je opogumilo Viktorja Emanuela za nov napad. Medtem ko naj bi italijansko brodoge v

Adriji izsililo ročno zastavo, je bila manjši italijanski armadi namenjena osvojitve južnih Tirol in Trsta; za zavzetje trdnjav in zavarovanje operacijske črte so izbrali 1. in 3. zbor. Pri Padovi je italijanski voditelj Cialdini razdelil svojo moč in ukazal generalom Medici, da prode skozi Lugansko dolino proti Tridentu. Dejansko se mu je po več dneh posrečilo, da je potisnil nazaj majhni avstrijski oddelek pod majorjem Pichlerjem; 23. julija je stal Medici pri Levicu v lepi nadi, da bo naslednji dan gospodar Tridenta; toda Kuhn je bil odločen, da drži Trident do skrajnosti in napravi iz njega drugo Saragosso. Medici je poizkušal, da bi z denarjem podkupil kmečko prebivalstvo, da bi razdrlo železniško progo v Verono, a zaman. V Sordski dolini je prišlo 25. julija pri Vigolu še do boja, ki je bil za vpadnike poln izgub. Nadaljnji bojem je napravilo kane premirje v Nikolsburgu.

Vojnopoštno pismo z italijanskega bojišča.

V »Grazer Volksblattu« in v dunajski »Reichsposti« čitamo: Kadetni aspirant Feliks Kern piše o prvih bojih na italijanskem bojišču: »1. junija. Zunaj ognjene črte sem zopet. To je bilo lepo vreme, ki ga delajo Italijani s svojimi težkimi topovi, a pomagalo jim pa ni prav nič. Kmalu po dohodu smo prišli v rojno črto. Italijani so vzeli ravno gotove točke močno na muho. Neko postojanko, katero so imele zasedeno čete naše brigade, so naskočili nič manj nego petkrat. Ko so prišli zadnjič, je bilo našim preneumno in napravili smo proti-

naskok, ki je sijajno izpadel. Na to postojanko so streljali štiri dni s svojo težko artiljerijo (22 cm). Izstrelki so kar deževali. Bilo je grozljivo. Naši so se krepko držali. V več vrstah zaporedoma so vedno iznova prihajali Italijani. S klici »Evviva« in »Evviva Savoya« so hoteli udreti v našo postojanko. Sprejel jih je uničujoč ogenj in jih prisilil, da so se umaknili. Tedaj smo bili izmenjani in druge čete držale postojanke. Do danes niso prišli Italijani niti za korak naprej. Predvsem so naše postojanke dobre in vse je izvrstno organizirano. Tu je oskrba brez najmanjše graje. Izvrstni voditelji stoje na čelu, do katerih imajo čete veliko zaupanje. Duh čet je istotako izvršten. Posebno naši vojaki, Dalmatinci, gredo s pravim navdušenjem v boj. Saj branijo dobesedno svojo lastno domovino. Ko se je reklo, da gre proti Italiji, so se prigrasili n. pr. od moje stotnije vsi, razen enega, ki je bil težko bolan. Osem marodnih, ki bi bili imeli ostati na mestu, je postalo namah zdravih. Med jako naporimi marši in utrudljivo vožnjo na železnici ni niti eden obolel v celem bataljonu. Nihče ni hotel biti bolan. Vse se bori z enakim navdušenjem: Nemci, Hrvati, Slovenci in Čehi. Proti nam pošiljajo sedaj najboljša četa, skoraj same alpince. Sodbe o italijanski armadi so zelo različne. Podcenjeval jih ne bo nihče. Iz prvih bojev, v katerih se vsekakor niso posebno izkazali, še ni mogoče skleniti splošne sodbe. Mi pričakujemo s polnim zaupanjem in pogumom bodočih dogodkov.

Prošnja.

Darujte knjig za vojake!

»Slovenska Straža« je razposlala že mnogo tisoč knjig slovenskim ranjencem po vseh avstrijskih lazareti, koder je kaj Slovencev. »Katoliška Bukvarna« jih je dala iz svoje zaloge za 6000 K. Zdaj je začelo knjig primanjkovati. A naši vojaki — bolni in zdravi — še vedno prosijo knjig. Ker ti reveži že itak veliko trpé in njih potrebam ne moremo v vsem odpmoči, jim ustrezimo kolikor največ moremo vsaj v tem, da jim preskrbimo duhovne hrane, ki jim bo v tolažbo in bodrilo v hudih dneh. Koliko knjig še leži po Slovenskem nerabljenih! Zato se obračamo znova do vse slovenske javnosti z vljudno in nujno prošnjo: Darujte knjig za naše vojake! Predvsem se rabijo molitveniki in knjige pripovedne vsebine. Zlasti molitvenikov ne bo težko dobiti, ko jih imajo nekateri celo zbirko. Toda tudi knjige drugačne, n. pr. znanstvene vsebine in tudi nemške so dobrodošle. Čislane darovalce prosimo, da pošiljajo svoje knjige »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, ki je iz prijaznosti prevzela to breme, da bo nabrane knjige odposiljala dalje, da pridejo v roke vojakom. Knjige, ki vojakom niso primerne, ona pa jih lahko porabi v trgovini, bo zamenjala z drugimi, ki so vojakom primernejše. Zato so dobre vsakojake knjige. — Ustrezno je torej tudi s knjigami »Mohorjeve družbe« in s publikacijami »Slovenske Matice«.

Na Balkanu.

SRBIJA OSTANE NAŠ SOVRAŽNIK.

Dunaj. »Wiener Mittagszeitung« objavlja pod naslovom »Resnica o Srbiji« zanimiv članek, ki izvaja med drugim: »Fremdenblatt« je pred kratkem zavrnil vse govorice, da namerava Avstrija skleniti poseben mir z neko državo, s katero se vojskuje. Dementirana je s tem tudi govorica, ki je osem dni krožila po Dunaju, da je došel srbski ministrski predsednik na Dunaj, da se pogaja o miru. Na teh govoricah ni niti besedice resnice. Avstrijske čete stražijo Savo in Drino, ker je Srbija bolj kot kdaj prej postala postranski bojišč. Usoda Srbije se odloči na političnih, galskih in na italijanskih bojiščih. Za našo monarhijo se zdaj v Srbiji vojskuje četrti zaveznik kot vojni prostovoljec in slabi vsak dan bolj odporno moč z vojnimi materijalom dobro preskrbljene armade, namreč smrt vsled kužnih bolezni. Med 326 tujimi in domačimi zdravniki, ki so služili začetkom vojske, jih je v zadnjih osmih mesecih umrlo 124, večinoma na pisanem legarju, med njimi telesni zdravnik kralja Petra in zdravnik vojvode Putnika. Vlado in časopise pa preveča kljub temu duh absolutne nespravljenosti in strastnega sovraštva nasproti Avstriji. Belgrajsko časopisje slavi še vedno umor nadvojvode Franca Ferdinanda kot narodno junaštvo. Smer srbske državne politike pa osvetljuje uradni list »Samouprava«, ki je v svojem pragmatičnem članku 24. maja pisala: Neobhodno potrebno, tako za Srbijo kakor za Italijo je, da izgine Avstrija, kar edino jamči boljšo bodočnost obema državama. Srbija torej ostane Avstriji strupen sovražnik, dokler bo še kak velik sovražnik netil to sovraštvo in dokler bo stal na bojišču.

SRBSKI KRALJ PETER NA BOJNI ČRTI.

Dunaj. »Neue Freie Presse« poroča: Kralj Peter in prestolonaslednik sta odpotovala na bojno črto.

NAŠI LETALCI NAD KRAGUJEVCEM.

Budimpešta. »Az Est« poroča: Na srbskem bojišču postaja zopet živahno, odkar je izbruhnila laška vojska. Naše letalo brodovje je poletelo dne 9. t. m. nad Kragajevac. Bilo je pet letal. Polet je zanimiv tudi s športnega stališča, ker je brodovje preletelo 460 km. Naši letalci so letali skoraj 30 minut nad srbskim glavnim stanom in so natančno opazovali požar, ki so ga zaplamtile bombe v arsenalu. Pirotehnik, kjer izdelujejo ročne bombe četašem, tudi Cabrinič in Princip sta od tu dobila svoji morilni bombi, je postala žrtev napada. Unel se je smodnik, eksplozija je nato uničila pirotehniko.

PRODORANJE SRBOV V ALBANIJO.

Lugano. (Kor. urad.) »Giornale d'Italia« poroča 11. junija iz Skadra: Srbi so zasedli Progrades, Starovo in Elbasan po bojih, med katerimi je bilo poženih več vasi. Drugi srbski oddelek, zmešan s Črnogorci, je zasedel Lu in pobočja miriditskih gor in izkuša priti na ravnino pri Zadrini in pri Lešu. Srbska armada prodira iz Elbasana v Tirano.

MACEDONIJA MORA OSTATI SRBSKA?

Lugano. 11. junija. (Kor. ur.) Srbska poslanika Kosta Stojanović in Arandjelović, ki potujejo po evropskih prestolnicah, da zagovarjata novo balkansko zvezo v srbskem smislu, sta izjavila rimskemu zastopniku lista »Corriere della Sera«, da je

Macedonija po zgodovini, narodnosti in gospodarsko sestaven del srbske države ter ne more biti predmet pogajanj proti Srbiji.

SPOR MED INOZEMSKIMI MISIJAMI IN SRBIJO.

Sofija. 13. junija. Iz Niša poročajo, da so med inozemskimi misijami in srbskimi oblastmi nastali prepiri. Več takih misij je že zapustilo Srbijo in sedaj jo bo zapustila tudi francoska, ker so Srbi napadli njih zdravnike.

BOLGARIJA.

Sofija. Kralj je dne 9. t. m. obiskal ministrskega predsednika Radoslavova v njegovem stanovanju, kjer je ostal eno uro, kar dokazuje popoln sporazum kralja z Radoslavovim delovanjem.

SRBSKO-BOLGARSKA NAPETOST.

Iz Niša se poroča v Sofijo: Trosporazum napenja vse sile, da bi nagnil Srbijo h koncesijam v macedonskem vprašanju. Dosedanja prizadevanja so se popolnoma izjalovila; ravno nasprotno se je doseglo, kajti celokupno niško in belgrajsko časopisje ostro nastopa proti Bolgariji in reklamira celo bolgarsko strumsko ozemlje do tik Sofije kot srbsko zemljo.

SENZACIJONELNA ARETACIJA SOFIJSKEGA POLICIJSKEGA NAČELNIKA.

Sofija. 13. junija. Veliko pozornost je povzročila aretacija načelnika tajne policije v Sofiji. Kakor znano, so po napadu v kazini odpustili policijskega načelnika. Pri hišni preiskavi so našli 200.000 frankov, nakar so ga zaprli. Policijski načelnik noče povedati, odkod ima denar. Več listov trdi, da je aretacija v zvezi z napadom.

ANGLEŠKA PROTI BOLGARIJI.

Genf. 13. junija. »Journal« poroča iz Aten: Potrjuje se, da je Angleška priporočila grški vladi, naj grškim ladjam prepove izkrcavati blago v bolgarskem pristanišču Dedeagač. Sodijo, da bo Angleška zahtevala od Grške blokado Dedeagača.

RUMUNIJA.

V svojem uvodniku od 9. junija piše »Frankfurter Zeitung« med drugim: Vsekakor je Rumunija problem, ki zasluži našo pozornost. Rekli smo nedavno, da bi Nemčija rada videla, če se Avstrija z Rumunijo dogovori. Tako smo rekli, še predno so zvezne čete vzele Przemysl. To ponavljamo danes, ko ni dvoma o končni zmagi v Galiciji. Ni strah, ki narekuje Nemcem željo, da se Rumunija z monarhijo prijateljsko izmiri; ne zaradi vojske, ampak zaradi miru, ki bo prišel po vojski, moramo Rumunijo pridobiti za centralne sile. To ne gre, da bi Avstrija po tej najhujši vseh vojsk še nadalje bila ovirana v svojem razvoju vsled narodnostnega boja. Nemčija ima dolžnost, da zastopa tako politiko in tudi pravo, da svetuje! Kjer stavijo mali narodi monarhije zahteve, ki so državni celokupnosti nevarne, tam so neizpolnjive. Drugače bo pa treba gledati, da se jim ugodí. Kolikor je nam znano, rumunske težnje monarhiji niso nevarne. Iz tega vidika bo treba uravnati držanje vlad na Dunaju in v Budimpešti in pa sodelovanje nemške vlade.

Ali ne velja isto za Hrvate in Slovence?!

Curih. 9. junija. »Secolo« poroča, kakor pravi »Köln. Zeitung«, iz Bukarešta 5. junija: Rumunija stoji pred krizo, ki je zelo podobna oni po odstopu Salandre. V malo dneh se bo pojavilo gibanje, ne tako živahno sicer kakor v Italiji, ampak imelo bo isti uspeh. Vladni krogi v Bukareštu presojajo položaj pesimistično. Opozicija je pripravljena upotrebiti vsa sredstva, da poseže Rumunija v vojsko. Mislijo na nacionalno ministrstvo.

Curih. 9. junija. Iz Milana poročajo: »Idea Nazionale« pravi, da išče Rumunija vse mogoče izgovore, da se odtegne vojski. Nasprotno je pa Bolgarija skoro na tem, da udari na Turke. List roti Rumune, naj svoje zahteve zmanjšajo in sprejmejo ponudbe entente.

SPORAZUM IN RUMUNIJA.

Haag. Poincare in car sta dne 10. t. m. živahno brzojavno občevala. Sodijo, da Poincare prigovarja carju, naj Rumuniji dovoli dalekosežne ugodnosti.

RUMUNSKA VLADA PROTI POULIČNI POLITIKI.

Berlin. »Vossische Zeitung« poroča iz Bukarešta: Ministrski predsednik Bratianu je trdno sklenil, da prepreči vse poulične nastope. Vlada noče, da bi ji določali po slavnih zgledih v Rimu in v Milanu politiko kavarniški politiki. Ojstro namerava nastopiti osobito proti inozemskim agitatorjem.

RUMUNSKO-RUSKA POGAJANJA PRETRGANA.

Curih. 11. junija. »Corriere della sera« potrjuje na podlagi diplomatskih virov, da so se pogajanja med Rusijo in Rumunijo pretrgala zadnje sredo (9. junija), ker se niste mogli sporazumeti glede Bukovine. Rusija zahteva za mejo reko Seret, Rumunija pa Prut.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Boji ob Soči. — Pri Plaveh Italijani vrženi nazaj čez Sočo.

Dunaj. 12. junija. Uradno se poroča: Posamezni boji kakor tudi artiljerijski boji ob Soči trajajo dalje. Doslej so se Italijani na vzhodnem bregu reke ustalili le pri Tržiču in Kobaridu na točkah, ki leže pred našo bojno fronto. Včeraj so nasprotni oddelki ob jutranji zori prišli pri Plaveh na višine vzhodnega brega, a so bili zopet vrženi nazaj.

Na koroški meji so naše čete odbile sovražne napade na prelaze v kraju Monte Paralba ter so zasedle to goro. Poizkus Italijanov, zopet dobiti Montepiano, se je izjalovil. Sicer se plazi sovražnik na posameznih prostorih ob meji počasi do naših pozicij. Tako stoji v Cortini d'Ampezzo, Fiera di Primesso in Borgo.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Pri Plaveh poražena italijanska brigada. — Nad 400 mrtvih Italijanov pred našo postojanko. — Artiljerijski boji na koroški in tirolski meji.

Dunaj. 13. junija. Uradno se poroča: Ob Soči so se oba zadnja dneva posebno pri Plaveh vršili resnejši boji. Dne 11. t. m. tam podvzeti poskus ravenske brigade, da bi pridobila vzhodne obrežne višine, se je končal z umikanjem sovražnika. Včeraj zjutra so Italijani vnovič prekoračili reko. Po ljutih bojih se je posrečilo našim četam, da so sovražnika, ki se je neprestano ojačeval, vrgle nazaj in svoje postojanke, pred katerimi je ležalo nad 400 mrtvih Italijanov, trdno obdržale v rokah.

Na koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju se nadaljujejo topovski boji.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

× × ×

Odbit italijanski napad pri Gorici.

Budimpešta. 13. junija. Ob Soči so Italijani zopet napadli naše postojanke severozahodno od Gorice, bili so pa krvavo odbiti. Na stotine mrtvih je obležalo pred našimi postojankami. Italijani so se zelo neredno umikali, tako da so naši po boju nabrali 80 proč vrženih italijanskih pušk in 15.000 patronov.

Začetek velike bitke ob Soči.

Stockholm. 13. junija. Rimski dopisniki londonskih listov poročajo, da se vse kaže, da se bo iz italijanske ofenzive ob Soči razvila velikanska bitka.

Neredno umikanje Italijanov.

»Zeit« poroča iz vojnega poročevalskega stana o bojih z Italijani, da se včasih umikajoči se sovražni oddelki v zmedenosti med seboj obstreljujejo.

Ob Soči Italijani ne napredujejo.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Lugana: Italijani, kakor poroča dne 12. t. m. Cadorna, ne morejo ob srednji Soči čisto nič napredovati.

Dosedanji italijanski napadi brezuspešni.

Dunaj. (K. u.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča dne 12. t. m.: Vsi poizkusi Italijanov, da bi prodrl naše obmejne utrdbe in zavzore, so se do zdaj redno izjalovili z velikimi izgubami za Italijane. Včeraj so poizkušali Italijani na treh točkah, in sicer ob goriskem mostu, na Freikofelu in pri Cortuci velike napade, ki so se pa zopet popolnoma izjalovili.

Italijanski kralj ob Soči.

Monakovo. »Münch. Neueste Nachrichten« poročajo iz Curia: Italijanski vojaški krogi pripisujejo bojem ob Soči veliko važnost. Le tako je umljivo, zakaj da se nahajajo kralj, Cadorna in general Porro na tej bojni črti.

Chiasso. »Secolo« poroča: Kralj je obiskal celo 500 km dolgo bojno črto. Armada je v dobrem stanju in v dobri volji. Kraljeva navzočnost je postoteriala pogum vojakov. Kralj se je podal v najsprejnejše strelske jarke. Plezal na sedla v planinah, kamor prideš le, če plezaš z rokami in nogami, privezan na vrvi in se je tudi v sredi čet udeležil prehoda čez Sočo.

Poraz alincev na sedlu Paradiso.

Dunaj. Roda Roda piše: Neki bataljon alincev, štiri stotnije, je napadel prelaz Paradiso. Odbit je bil s sodelovanjem artiljerije. Sovražnik je izgubil tri najmanj 100 moč. Italijanski major in dva stotnika sta nevarno ranjena, dva poročnika mrtva. Ujeta sta tudi dva stotnika, en zdravnik in 35 moč. Naši so imeli tri težko in pet lahko ranjenih. Neki italijanski ranjenec je zavratno ustrelil našega vojaka, ki mu je hotel pomagati.

Na Passo di Lago Scurio.

»Neue Freie Presse« poroča: Na Passo di Lago Scurio je neka naša patrulja na smučeh pod poveljstvom nadporočnika dr. Weitzerja presenetila in porazila dve stotnji alincev in s svojim nastopom povzročila, da se je srečno za nas končal boj,

ki se je razvil severno Passo di Lago Scurio.

Boji pri Cortina d'Ampezzo.

Dunaj. (Kor. urad.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Dogodki 9. junija in ponoči na 10. junij v prostoru severno od Cortina d'Ampezzo nam sijajno dokazujejo visoko vojaško in bojno vrednost naše obmejne obrambe. Italijanske čete so se zadnje dni zbrale v Cortina d'Ampezzo, ki so močne približno eno pehotno brigado 9. junija udarile v treh oddelkih proti severu, da proderejo našo obrambno bojno črto. Napadalni oddelki so zadeli prej, kakor so pričakovali, na naše na boj pripravljene čete. Vneli so se trije po prostoru ločeni boji, vsi trije so se končali tako, da so se Italijani umaknili. Napad srednjega oddelka je najprej uplahlil. Njegove težke baterije so usipale živahen ogenj na naše postojanke pri Sompasesu severovzhodno od Peutelsteina; bersaglieri so se pričeli počasi razvijati v napadalno črto. Po živahnem boju s streljanjem, naše skrite baterije so v prvi vrsti merile na bersagliere, je napad opešal in so ga končno popolnoma opustili. Sovražnik se je povsod umikal, deloma je bežal in je pustil 59 mrtvih in znatno število ranjencev na bojišču. Desni oddelek je zadel ob vходу v dolino Gottnes na naše čete. Napad se je končal s precejšnjimi izgubami za Italijane, ki so bili vrženi nazaj. Ujeta sta bila dva častnika in 117 pešcev. Najmanjšo delavnost je pokazal bataljon, ki se je podal v dolino Travenanazze. Poizkusil je napasti naše močne utrdbe v dolini Fannes, a se je vsled ognja kmalu umaknil proti sedlu Fiorenza nazaj. Sovražni sunek se je povsod izjalovil. Le pri Ponte Alto so še ostale sovražne sile. Da jih preženo, je pričela prodirati iz doline Fannes neka stotinja. Iz Pausesa je tudi odkorakala neka stotinja proti Ponte Alto, da napade sovražnika za hrbtom. Zadnji stotnji se je posrečilo, da je ob 3. zjutraj prišla neopazena do sovražnika in da ga je napadla. Sovražnik se je hitro umaknil čez sedlo Fiorenza. Cela bojna črta je bila zopet prosta. Boj je brez posebnih izgub povsod uspel, ne da bi bile nastopile rezerve.

Italijani ne morejo hitro prodirati.

Lugano. Vojaški list »Preparazione« pripravlja javno mnenje na težave ob nadaljnjem prodiranju italijanskih sil in opozarja na neugodni zemljepisni položaj ob meji.

Italijani obstreljevali železniško progo Uskoplje—Zelenika.

Sarajevo. O obstreljevanju železnice pri Muhanici, o katerem se je tudi uradno poročalo, piše neki očividec v »Bosnischer Post«: V soboto (11. je došlo to poročilo) nas je obiskalo ob 4. zjutraj 15 ladij, ki so se razvrstile ob obrežju in pričele streljati na železniško progo Uskoplje—Zelenika. Streljali so na tisti oddelek, kjer vozi železnica s hriba Sniznica v dolino, nato se pa prične zopet dvigati kvišku proti Ragumancu. Iz Uskoplja je vozil ravno nek vlak, ko se je približalo italijansko brodovje. Vlak je kljub obstreljevanju pripeljal na postajo Mihanici, kjer je krit čakal, da so nehali Italijani ropotati. Italijani so izstrelili približno sto granat, a so povzročili železniški progi le malo škode, niti 200 kron. Italijani so prenehali ob 4. uri 50 minut streljati in so odpluli proti Dubrovniku, kjer so obstreljevali svetilnik sv. Andreja. Škoda na progi med Vojskim dolom in Mihanecem so popravili do 9. ure dopoldne, za kar gre zasluga v prvi vrsti obratnemu zastopniku Herzmaneku in brzojavnemu adjunktju Koelu.

Italijani preskrbujejo naše čete z mesom.

Inomost. »Tiroler Soldatenzeitung« poroča o bojih ob laško-tirolski meji: Sovražnikova preskrba naših čet z mesom deluje brez napake. Italijani priganjajo skoraj vsak dan našim četam severno in južno od sedla Tonale ovce, katerih meso je zelo redilno. Zlobni jeziki sicer trdijo, da gonijo ovce zato, da bi izprožile podkope; a ker se ni dosegel niti en sam uspeh, gre pač le za italijansko ljubeznivost, da nas preskrbe z mesom. Da se jim primerno zahvalimo, smo danes pognali k Italijanom eno ovco nazaj, ki je nosila okoli vratu pergametni ovoj z obvestilom, da se nahaja Przemysl zopet v naših rokah.

Okraj Buchenstein prebivalci zapustili.

Inomost. Obmejno ozemlje v okraju Buchenstein je zapustila večina prebivalcev. Odpotovali so z živino in z ostalim svojim blagom čez sedlo Lungo v Pustrsko in Tomfersko dolino.

Italijansko ljudstvo pobito.

Lugano. Prebivalstvo je zelo pobito, ker je izostalo minulo nedeljo Cadornovo poročilo in z ozirom na natančne avstrijske podatke o nedeljskih dogodkih in ker so pripeljali velike transporte ranjencev v Como. Cadornovo ponedeljkovo poročilo pobitosti med prebivalstvom ni odpravilo. Govori se o hudih bojih pri Tolminu brez natančnejših podatkov, kar potrjuje avstrijska poročila. Zamolčujejo zopet vse iz-

gube in govore le o bodočih nastopih velikih čet.

kov trg, ne ve se pa, koliko škode da so tam napravile.

Genova ni več trdnjava.

Chiasso. Stanje obrambe se je proglašilo nad trdnjavo Simplon Tosa in v vseh občinah okrajev Pallanza, Langensee, Varzo in Tranquero na južnem pobočju Simplona. Iz seznama, objavljenega dne 5. februarja 1914, o pomorskih trdnjavah so črtali Genovo.

Železniška nesreča pri Florenci.

Milan, 14. junija. (Kor. urad.) »Avanti« poroča iz Florence: Trčila sta dva tovorna vlaka. Ranjenih je bilo več železničarjev. Škoda na gradivu je ogromna.

V Italiji listi ne smejo objavljati seznamov izgub.

Lugano. Notranji minister je časopisom prepovedal objavljati sezname izgub. Italijanski listi psujejo nemškega cesarja in nemško armado.

Italija še Nemčiji in Turčiji ni napovedala vojne.

Dunaj, 10. junija. Dunajska »Information« izvaja: Dosedaj se med Italijo in Nemčijo ter med Italijo in Turčijo formalno še ni napovedala vojna. Z Berlinom so diplomatske zveze pretrgane, med Italijo in Turčijo niso. To se bržkone zgodi, a dosedaj se še ni. To je treba pomniti, da se razume položaj.

Rusko vojaško glasilo napoveduje poraz Italije.

Bukarešt. Zadnja številka ruskega vojaškega glasila »Ruski Invalid« piše o položaju, ki je nastal, ker se udeležuje Italija vojske. Članek pripozna vojaško premoč avstrijskih in nemških armad in napoveduje, da bo Italija poražena. Osrednji državi nasledujeta taktiko, da vedno najdetja občutljivo in slabo sovražnikovo stran. Dokazali sta to z neštetiimi zgledi, med drugim tudi z napadi med Varto in Vislo na naš tretji in deseti zbor. Nasproti Italiji zasledujejo isto taktiko, ki so jo zasledovali nasproti nam v vzhodni Prusiji. Avstrijske čete se ne zapletajo v boj z Italijani, marveč se umikajo v njim ugodno ozemlje. Italijani morajo zato prodirati, da jih v ugodnem trenutku napadejo in vržejo s toliko večjimi izgubami nazaj. Kje se bodo te bitke bile, je težko napovedovati, a gotovo je, da se tako zgodi. Zelo verjetno je, da se bo bila blizu švicarske meje odločilna bitka. Umevno je zato, zakaj da so Švicarji razburjeni. Poročila italijanskega generalnega štaba, da je zasedla Italija nekaj točk ob meji, naj se ne smatrajo za resna. Osrednji državi bosta znali akcijo Italije tako zvito zavlečevati, dokler ne napoči tisti trenutek, ki se bo zdel njima ugoden, da nastopita.

Grška sodba o Italijanih.

Berlin. »Tägliche Rundschau« poroča iz Aten: List »Chronos« piše: Italijanski narod je narod godbenikov, nesposoben velikih dejanj. Pograbil je sicer za orožje, a ne vodi bodalca starega, marveč nož roparja Rinaldo Rinaldini. Nastop Italije ni vreden njenih latinskih prednikov.

Pogromi proti Nemcem v Milanu še vedno trajajo.

Berlin. »Magdenburger Zeitung« poroča iz Lugana: V milanskem predmestju Musocco so v sredo zopet porušili veliko trgovin z nemškimi napismi. Lastniki so Švicarji. Tudi iz Monze poročajo o novih nemirih proti Nemcem.

Italija in njeni zaščitniki.

Da bo zveza bolj prisrčna.

Curih. Vneto se dela na raznih straneh, da se utrdi razmerje med Italijo, Francosko in Angleško. »Popolo d'Italia« pravi, da je uspeh finančne konference v Nizzi dokazal, da Italija z Angleško ne bo samo v tej politični dobi, ampak tudi za bodoče tesno zvezana. Uspeh te konference je tudi, da je padel kurz menic, poskočil pa pri rentah. (Italija bo z Angleško res tudi v bodoče tesnejše zvezana; kajti Italija mora že danes plačevati angleški premožni enkrat dražje nego lani; precej svojega zlata je morala poslati v angleško banko in v Nizzi si je Angleška izgovorila kontrolno nad laško carino, katero si je dala postaviti. Poslala bo v Italijo posebne uradnike, ki ne bodo samo Angleško tesno vezali z Italijo, ampak Italijo nadzirali. Resna zveza, kjer ima eden drugega pod seboj. Op. ur.)

V Parizu je pa te dni francosko-italijanski komite pod predsedstvom prejšnjega ministra Pichona in v navzočnosti številnih odličnih politikov razpravljal o tesnejših zvezah Francoske in Italije. Govorilo se je posebno o finančnih in velepolitičnih stvareh. Naučnega ministra so naprosili, da pospešuje pouk italijanščine na francoskih šolah.

Spor med Grško in Italijo.

Dunaj. List »Sreptatea« v Bukareštu poroča iz Aten: Med Grško in Italijo je nastopila diplomatska diferenda. Grško časopisje piše glede na Italijo zelo nervozno.

Iz Tripolisa.

Madrid. »Imperial« poroča: Pred Tripolis se je pripeljala ena bojna ladja, 8 topničark in 1 torpedovka. Vse italijanske čete baje umaknejo iz tripoliškega zaledja v mesto Tripolis.

× × ×

Načelnik grškega generalnega štaba napoveduje, da zmagata Avstrija in Nemčija.

Atene. (Kor. urad.) List »Neon Asty« opozarja na izjave načelnika grškega generalnega štaba, da je zmagata osrednjih držav neizogibna, kakor jo je že napovedal začetkom vojske, dasi mu niso verovali.

Kazni za izdajstva poostrene.

Dunaj, 12. junija. (Kor. urad.) Ker se naši sovražniki množe, je monarhija prisiljena, da znova napne vse svoje moči, da kljubuje številnim nasprotnikom in se vzdrži. Primorana je pa tudi, da nastopa zoper izdajalska dejanja z vso strogošjo, ki jo zahtevajo razmere, ter jih, če mogoče, v kali zatre. Žrtve, ki jih polagajo zvesti državljani v imetju in krvi na oltar domovine, ne smejo spraviti zločina dejanja posameznikov v nevarnost ali jih celo brezuspeli. Zato se ima strašna moč postav pomnožiti ter z odgovornostjo izdajalca pred kazenskim zakonom združiti njegovo jamstvo za škodo, ki vsled njegovega dejanja nastane državi. To je temeljna misel cesarske naredbe, ki je danes izšla v uradni »Wiener Zeitung«. Kdor kot vojak ubeži k sovražniku (dezertira) ali kdor v mirni dobi protipostavno rabi orožje proti avstro-ogrski monarhiji ali ž njo zvezanim državam ali sovražni vojni sili z vohunjenjem ali na drug način s svetom ali dejanjem pomaga, bo dolžan, zaradi svojega zločina jamčiti državi za škodo. Zločin mora biti izdajalsko dejanje. Ni potrebno, da je storilec dejanje izvršil v odkritem ali skrivnem sporazumu s sovražnikom. Izdajstvo more zakriviti tudi tisti, ki s sovražnikom ni v nikakršni zvezi, pa stori dejanja, ki sovražniku koristijo, ter tako pospeši njegove vojne namene. To je temeljna poteza izdajalskega dejanja. Jamstvena obveznost obsega škodo, ki jo je dejanje neposredno ali posredno povzročilo. Poleg tega je državi v osveto za prekršitev prava priznati primerno odškodnino, ki jo ima določiti, upoštevajoč vse okoliščine, sodnik. Da se zahtevek države po odškodnini za slučaj obsodbe obdolženca zagotovi, se more njegovo v Avstriji nahajajoče se premoženje že tekom kazenskega postopanja zaseči. Kazensko postopanje je v vojnem času edino stvar vojaških sodišč; ko pa nastopijo mirne razmere, je tudi civilni kazenski sodnik poklican, da postopa zaradi dejanj, izvršenih v vojni dobi. Z zaplenbo izgubi obdolženec pravico, da bi, dokler je premoženje zaseženo, z njim med živimi razpolagal (daroval, prodal itd.). Imovino umrle osebe se sme zapleniti le tedaj, če je dotična obsodba že pravomočna in zapuščina še ni prisojena. Odločbe o zaplenitvi je mogoče izpodbijati s pritožbo na višje sodišče.

Sv. Oče.

»Kölnische Zeitung« poročajo od laške meje: »Giornale d'Italia« trdi, da so vse vesti o preselitvi papeža v Einsiedeln neresnične.

Ameriška nota Nemčiji.

Minuli petek je bila izročena ameriška nota Nemčiji. O njeni vsebini poroča »Vossische Zeitung«: O ostriosti, katero je napovedoval Reuter, ali celo o pretnji, da se prekinejo diplomatski odnosi, v noti ni sledu. Nasprotno tekst toplo priznava, da je pravica na nemški strani. Obširno razpravlja nota o torpediranju »Lusitanije«. Nemčija bi težko dokazala, da je »Lusitanija« vozila municijo in da je bila oborožena. Ni pa bistveno to, četudi se dokaže. Gre za princip in za metodo, katero zasleduje Nemčija. Treba je najti obliko, da se v bodoče prepreči, da bi se žrtvovalo življenje nevtralecev in nebojnikov. Ni merodajno posamezno vprašanje, ampak temeljni princip. Od nemške višje kulture je pričakovati, da v vojskovanju trajno ne greši proti principom humanitete. V skupnem posvetovanju je treba stremeti za tem, da se najde oblika, kako ustaviti vojsko podmorskih čolnov proti trgovskim ladjam. Wilson ponuja svoje posredovanje med Nemčijo in Angleško v ta namen.

Rusko-švedski dogovor.

Kodanj. Skandinavsko časopisje razpravlja o poročilu »Morning Post« glede na rusko-švedsko pogodbo zelo rezervirano in brez navdušenja. Ugledni list »Sjofahrtstidende« zahteva, naj švedska vlada izjavi, če se je taka pogodba sklenila za hrbtno zbornice.

Ameriško-japonski sporazum.

Washington. Japonski zunanji minister je izjavil, da so se razmere med Japonsko in Združenimi državami zelo izboljšale. O omejitvi japonske posesti v Kaliforniji se pogajajo.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Uspešno napredovanje Filanzerjeve armade. — Zaleszczyki zopet v naših rokah.

Dunaj, 12. junija. Uradno se poroča:

Med Dnjestrom in Prutom so zavzele čete armade Filanzer zopet več ruskih pozicij. Kraje Jezerzany in Niezwiska smo z naskokom vzeli. Naše zmagujoče čete prodirajo proti Czernilici in so prekoračile severnovzhodno od Horodenke Dnjester. Zaleszczyki smo zasedli. Proti temu mestu so naperili Rusi zvečer in ponoči obupne napade, ki so bili vsi z najtežjimi sovražnikovimi izgubami odbiti. Tudi napad nekega kozackega polka se je v našem ognju popolnoma izjalovil.

V Bukovini so morali Rusi opustiti tudi zadnje pozicije ob Prutu. Rusi se od naših čet ostro zasledovani z velikimi izgubami umikajo preko državne meje.

V včerajšnjih bojih Filanzerjeve armade je bilo ujetih 5000 Rusov. Južno od gorenjega Dnjestra trajajo boji dalje, neki ruski protinapad na Stanislav je bil odbit. Zuravno, katerega smo izpraznili, ker so Rusi dobili ojačenja, so včeraj zvezne čete zopet zavzele.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Tyšmienice in Tlumac v naših rokah. Naše čete zasedle več krajev v Besarabiji.

Dunaj, 13. junija. Uradno se poroča: V jugovzhodni Galiciji čete Filanzerjeve armade zmagovito dalje prodirajo. Po trdovratnih bojih so vzele včeraj Tyšmienico, Tlumac in višine severno od Olesze. Južno od Czernelice se vrše boji. Nove ruske napade proti Zaleszczykom smo krvavo odbili. Iz Bukovine čez državno mejo prodirajoč so vrgle naše čete Ruse iz njihovih obmejnih pripravljenih močnih postojank nazaj. Med zasledovanjem so zasedle več krajev v Besarabiji. Včeraj so zasledovalci ujeli 1500 Rusov.

Ob gornjem Dnjestru so zavezniški uspešno napadli v smeri proti Zyaczowu, kjer so še močne ruske sile na južnem bregu Dnjestra.

V srednji Galiciji so avstrijsko-nemške čete zavzele Sieniavo in ko so odbile močan ruski napad, so v naskoku zavzele vsa opirališča severovzhodno od mesta. Pri tem je bilo ujetih 3500 Rusov. Sicer je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Odbiti ruski napadi ob Dubisi, pri Haliczu in Stanislavu. — Zuravno zopet v zavezniških rokah.

Berlin, 12. junija. Uradno se poroča: Ob Dubisi pri Zoginie in Betygoli so se izjalovili ruski napadi.

Severno od Prasnysza so naše čete napadle neko rusko postojanko in ujele 150 Rusov, nekaj strojnih pušk in metalcev min. Ob Rawki na pol poti Balymov-Sohacev smo vdrl v sovražno postojanko. Dosedaj smo ujeli 500 Rusov.

Vzhodno od Przemysla je položaj neizpremenjen. Armada generala Linsingena je napadla sovražnika, ki je od severa nastopil proti njenemu krilu. Zuravno, katerega smo pred nastopom novih ruskih sil predvčeršnjim izpraznili, smo zopet vzeli in vrgli sovražnika proti mostnim utrdbam pri Mlyniski severovzhodno od Zuravna in Zyaczowa.

Sovražne napade pri Haliczu in Stanislavu smo odbili.

Najvišje vojno vodstvo.

Nemški uspehi na severnem bojišču. — Sieniava zopet v zavezniških rokah.

Berlin, 13. junaja. Uradno poročajo: Severovzhodno od šavlov so naši napadi dobro napredovali. Kuže smo z naskokom vzeli in ujeli 3950 mož ter zaplenili 8 strojnih pušk. Jugovzhodno od ceste Mariampol—Kowno so se pričeli vnovič boji proti ruskim ojačenjem. Vsi ruski protinapadi južno od Bolimova so bili brezuspešni. Naš plen se je zvišal na 1680 ujetnikov in 8 topov ter 9 strojnih pušk.

Sieniavo smo zopet zasedli in ujeli 5000 Rusov. Tudi vzhodno od Jaroslava in Przemysla so se boji zopet oživeli. Linsingeneve čete so vzele Wlynisko.

Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 10. junija. Generalni štab poroča: Okoli šavli so se boji 7. in 8. junija nadaljevali. V smeri na Kowno je sovražnik med Njemenom in železnico v Wirbalen neznatno napredoval v gozdih pri Ksloworudi.

Ob Dnjestrju smo v noči na 8. junij uspešno zavrnili sovražne napade na fronti gora Ugart—Zydaczow, ujeli 10 častnikov, 800 mož in zaplenili 5 strojnih pušk. Na levem bregu Dnjestrja se bje boj z znatnimi sovražnimi silami, ki so prekoračile reko pri Zurawnu.

BEG RUSOV PREKO DNJESTRA.

Curih. Vojaški sotrudnik »Secola« piše, da bo rusko umikanje od Zurawna proti vzhodu na Bukaczowce in dalje naprej za Ruse usodno, ker bo s tem nastala v ruski fronti vrzel, skozi katero bodo šli zavezniki na Lvov.

RUSKE PRIPRAVE ZA IZPRAZNITEV GALICIJE.

Budimpešta, 11. junija. Rusko časopisje splošno pripravlja precej naravnost na to, da bo treba Galicijo »začasno« zopet izprazniti, ker so baje Nemci spravili v Galicijo ogromne čete in ker je po celi Galiciji gosto razpredeno vohunstvo podalo sovražniku dragocenih vesti. Veiki generalni štab mora napraviti nov bojni načrt.

LVOV IZPRAZNJEN.

Budimpešta. »Pesti Naplo« poroča: Nekaj ujeti ruski častnik je pripovedoval našemu poročevalcu, da so Rusi 2. junija izpraznili Lvov.

RUSI NAMERAVAJO IZPRAZNITI BESARABIJO.

Bukarešt, 13. junija. »Universul« poroča: Iz Kišeneva došli verodostojni ljudje pripovedujejo, da je ruska vlada opozorila oblasti, naj bodo pripravljene na vse eventualitete, tudi na to, da se bo morala izprazniti Besarabija. Premožni ljudje se že pripravljajo, da zapuste Besarabijo.

KADET MILJUKOV O OBSODBI SEDANJE VOJSKE.

Berlin. »Vossische Zeitung« poroča iz Petrograda. Veliko pozornost vzbuja govor Nemcem sovražnega voditelja kadetov Miljukova v seji nove ruske družbe za zblizanje z Anglijo v Moskvi. Miljukov je opozarjal, da obstaja na Angleškem stranka, ki obsoja vsako in tudi sedanjo vojsko. Na Angleškem se dela celo na zblizanje z Nemčijo. Poveljnik in moskovski mestni glavar sta nato zapustila dvorano.

RUSIJA POSTAJA SKROMNA.

Kodanj. »Extrablade«, ki je večkrat z ruske strani dobro poučen, izjavlja: Rusija po vojski ne pričakuje, da se poveča, marveč edino, da se odprejo Dardanele.

× × ×

TAJNI DOGODKI V PETROGRADU.

Berlin. Iz Petrograda se poroča: Vedno bolj se trdi, da se ministrstvo izpremeni. Zadnji ruski porazi, ki niso ostali skriti poučenim krogom, mrtva točka v operacijah na Dardanelah in dosedanji neuspešni nastop Italije, na katero so stavili toliko nad, so najvišje rusko mesto zelo vznevoljili in ojačili med zelo merodajnimi krogi tiste, ki se zavzemajo za mir. Minulo soboto (poročilo je z 11. t. m.) so zborovali vsi načelniki strank državne dume. Predsedoval je predsednik dume Rodsjanko. Soglasno so sklenili, naj se naprosi vlada, da skliče dumo še pred določenim rokom. Poslanec knez Manzurov je predlagal, naj duma takoj sprejme adresso na carja, naj se sestavi koalicijsko ministrstvo, ki naj mu pritegnejo tudi parlamentarce. Značilno je, ker so pritrjevali tudi navzoči voditelji strank desnice. Zdi se, da nameravajo v prvi vrsti strmooglavit ministrskega predsednika Goremykina, ki je pristaš vojske brez konca. Veliko jih trdi, da duma tudi vojnemu ministru Suhomlinovu več ne zaupa, dasi bi ga rad veliki knez Nikolaj z vsemi sredstvi držal. Po seji voditelj strank so se podali v nedeljo Goremykin, Suhomlinov, finančni ministrer Bark in dvorni minister grof Frederik k carju v Carsko selo, kjer so bili zasllišani v dveh urni, zelo burni avdijenci, o katere izidu sprejeti strogo molče. V Petrogradu nadalje živahno razpravljajo, da se je nekaj dni pred sejo voditelj strank peljal predsednik dume Rodsjanko v glavni stan, kjer je več ur govoril z velikim knezom Nikolajem med štirimi očmi. Generalisimus se je več ur zaprl, ko se je odpeljal Rodsjanko. Zvečer se je odpeljal poseben sel v Carsko selo.

RUSIJA NADALJUJE VOJSKO.

London. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz Petrograda: Ruska vlada je kljub velikim porazom v Galiciji trdno odločena, da nadaljuje vsaj toliko časa vojsko, dokler ne zapusti sovražnik ruske zemlje.

× × ×

ANGLEŽI O PADCU PRZEMYSLA.

»Morning Post« piše: Rusi so zapustili Przemysl. Nemci pritiskajo zmagozno za njimi. Oni polnijo prazen kozarec. Oni ne pridobijo nič, pač pa prevzemajo dolžnosti. Ali bodo trdnjavo zopet napolnili z moštvom in z materijalom? Če to store, jih bo to veljalo 150.000 mož in ogromno municije. Če pa tega ne store, potem trdnjava ne pomeni več kot posest praznega koščka Galicije.

Ulanzi zasledujejo sovražno artiljerijo.

Sploh pa: kaj je na tem v tej tako velikanski vojski, kako se Nemci upirajo? Rusi se umikajo, a zbirajo se drugod. Nemci prodirajo, a njihove zvezne črte se podaljšujejo. Recimo, da je to imenitna zmaga. Kam bo pa dovedla? Rusi niso nikdar sovražnikom branili, da preidejo na njihovo zemljo in nikdar niso imeli premalo ljudi; take izgube si Rusi lahko dovolijo. Nemci pa pridobivajo na ozemlju, a izgubljajo ljudi; je li ozemlje zanje tako dragoceno in so ljudje zanje tako poceni? Nemci bodo rekli, da so dobili čas, mogoče tri mesece. Kaj pa pomenja to za Rusijo, kaj pomenja to za Nemce? Rusi in Angleži lahko čakajo; ali čaka lahko tudi Nemčija? Pravijo, da dobe Angleži po navadi le eno bitko v vsaki vojski, pa ta je z adnja. Pravijo, da moč Rusije leži v njenih porazih. Anglija ni imela pri Lipskem nobenih čet, a dobila je Waterloo. Rusi so izgubili Moskvo, a premagali so Napoleona. Ali je Rusija poražena, če danes izgubi osvojeno deželo, katero jutri zopet lahko dobi? Glavna stvar je, da morajo Nemci pri vsakem koraku naprej svoje sile podvojiti. Če Nemčija večkrat tako zmaga, bo umrla na svojih zmagah; če imajo zavezniki dovolj potrpljenja, bodo Nemčijo izvotlili kot boben.

Izdajatelj »Daily News«, Gardiner, piše: Sedaj smo v najbolj kritični fazi vojske. Padec Przemysla dokazuje neizčrpno moč Nemčije, ki ne drži v šahu le celega sveta, ampak mu daje tudi hude udarce. Prava nevarnost pa leži pri nas doma. Največje upanje Nemcev obstoji v tem, da bo ententa doživela moralen polom. Ne dá se tajiti, da imajo za to upanje nekaj podlage.

»Manchester Guardian«: Padec Przemysla je znamenit; še znamenitejši zato, ker dokazuje težak ruski poraz v Galiciji.

× × ×

IZGREDI PROTI NEMCEM V MOSKVI.

Petrograd, 14. junija. (Kor. urad.) V Moskvi so ustavili ruski delavci v več nemških tvornicah delo, zahtevali so, naj odstranijo nemške delavce in so oplenili več tvornic in prodajalnic.

× × ×

MESTO SIMBIRSK UNIČENO.

Petrograd, 14. junija. (Kor. ur.) Gora pri Simbirsku se je posedla in uničila mesto. Več sto hiš in železnica je uničena.

Na morju.

DELO PODMORSKIH ČOLNOV.

London, 14. junija. (Kor. urad.) Ribiška ladja »Waagoe« je bila na Severnem morju torpedirana.

Napadajoča angleška infanterija.

18 višjih uradnikov odstavljenih.

Geni, 13. junija. »Journal Officiel« poroča, da so odpustili 18 višjih uradnikov prefektore v Parizu zaradi prestopka proti vojnemu zakonu.

Angleži v dosedanji vojski izgubili skoraj 300.000 mož.

Amsterdam. Asquith je v poslaniški zbornici poročal, da so izgubili Angleži do 31. majnika na mrtvih, ranjenih in pogrešanih 10.955 častnikov in 274.114 mož.

London, 14. junija. (Kor. ur.) »Daily Mail« opozarja na izgube Anglije, ki so znašale v 12. dneh 30.000 mož.

V Belgiji odkrito vohunstvo.

Berlin, 14. junija. (Kor. ur.) »Wolffov urad« poroča: Odkrili so celo organizacijo s sedežem v Maastvichu, ki je delovala pred vsem v Belgiji. Zaradi so 17 vohunov, med njimi so jih 8 v Lüttichu usmrtili 6 jih pa obsodili v skupno 77 letni zapor. Tri na smrt obsojene vohune nameravajo pomilostiti.

Turčija v vojski.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 12. junija. (Kor. urad.) Glavni stan obvešča: Na kavkaški bojni črti je bila neka sovražna četa, ki je nameravala prodirati v smeri proti Alty, vržena s protinapadom naših čet nazaj. Ob tej priliki so bile iztrgane sovražniku važne postojanke. — V minuli noči je med operacijo naše lahke mornarice v Črnem morju napadla križarka »Midillie« dva velika ruska torpedna rušilca vrste »Bezpokojny«, enega je potopila in drugega poškodovala.

Carigrad, 14. junija. (Kor. ur.) Glavni stan poroča: Prodiranje ruskih sil pri City je bilo odbito. Rusi so izgubili 1000 mož. Pri Ari Burnu je bil ponoči 9. junija odbil izpušeni sovražni napad. Sovražnikove izgube v bojih od 4. do 8. junija pri Sedil-Bahru in pri Ari Burnu se cenijo na 50.000 mo. Turki so zaplenili 12 strojnih pušk.

Razna poročila.

NOVI POZNANJSKI NADSKOF.

Generalni vikar dr. Dalborg, poznajski poznanjski nadškof, je bil pozvan v Monakovo k nunciju.

INFORMACIJSKA POTOVANJA SKOFA PELCZARA.

Krakov. »Głos Narodu« poroča: Przemyslski škof Pelczara obiskuje okraje Jaslo, Krosno in Brzozow, ki so radi vojske veliko trpeli.

MUNICIJA ZA SRBIJO.

Berlin, 10. junija. Mimo Braite vozijo že 14 dni vsak dan ruske ladje municijo za Srbijo. Ker ruska trgovska mornarica, ki se nahaja pred Reni, ne zadostuje, da bi zvozila za Srbijo določeni materijal in vojaštvo, je ruska vlada po agenciji najela tuje ladje, da se bo lahko razvil promet med Reni in Srbsko Prahovo.

V AMERIKI SE MNOŽE ŽELEZNIŠKE NESREČE.

Amsterdam. Nezgodna statistika železnice v Združenih državah kaže, da se nesreče strašno množe. V prvih treh mesecih letošnjega leta je bilo ubitih 216, ranjene pa 2004 osebe.

GOVORICE O NAPADU NA NEMSKO POSLANISTVO V BERNU IZMISLJENE.

Bern. (Kor. urad.) Švicarska brzojavna agencija je pooblaščenca izjaviti: Poročila, ki so jih objavili nekateri listi o napadu na poslopje nemškega poslanstva v Bernu, ne obsegajo niti besedice resnice.

Bazel. (Kor. urad.) »Journal des debats« in drugi pariški listi so poročali iz Berna, da so pobili s kamni okna nemškega poslanstva v Bernu. Poslanik je to ovdal, zahteval stražo in izjavil, če se to ne zgodi, da bo takoj streljal. »Baseler Nachrichten« poročajo, da je to poročilo izmišljeno. Res so bila s kamni pobita okna, a na italijanskem poslanstvu, vsled česar so na prošnjo poslanika pomnožili pred poslanstvom stražo.

BOMBNI NAPAD NA ŽUPNIŠČE.

Rotterdam. V Monte Carmelu v Pennsylvaniji je bila vržena bomba na župnišče poljskega katoliškega župnika Retka. Del župnišča je bil porušen. Ranjen ni bil nihče.

Dnevne novice.

+ Česka sodba o Italiji proti Jugoslovanom. Praška »Narodni Politika« piše: Italija se je pokazala kot glavni sovražnik Jugoslovanov, v prvi vrsti Slovencev in Hrvatov, kot sovražnik, ki ne pozna drugega cilja, kakor da razruši mirni razvoj teh narodov v okviru monarhije, uniči njihovo svobodo, se loti celo njihovega obstanka in jim vzame najvažnejši del jadranskega ozemlja. Vojna napoved Italije nima niti iskrice notranje pravne upravičenosti. Vojna je hoteno roparstvo, ki nima drugega namena, kakor

da si s silo podvrže sosednje narode in prvotne prastanovalce dežele z lastno, ne italijansko kulturo in lastnim jezikom. Izdajstvo Italije nad dosedanjima zaveznicama je veliko. Toda izdajstvo, ki ga je Italija zakrivila, ko je odkrila svoj nasilen, proti svobodi, da, proti življenju drugih narodov naperjen načrt, je še večje, ker je s tem izdala veliko sveto misel, s katero je sama postala velika.

— **Hvala Slovencev.** »Reichenberger Ztg.« je prejela od vojnega telegrafista Emila Donth naslednjo vojnopoštno dopisnico: Predvsem zvestonemski pozdrav iz Soške doline! Slovensko prebivalstvo krajev, skozi katere je šel naš transport, zasluži vso hvalo. Preobspili so nas z darovi, posebno na Jesenicah in Bledu. Dobro mleko nam je prišlo zelo prav. Pred Jesenicami se je vlak ustavil na progi, da so mogli prebivalci oddati svoja darila. Grmečje težkih topov napravlja na prebivalstvo čuden vtis, kljub temu zapuste svojo grudo še-le tedaj, če postane nevarno. Dosedanji ujetniki so čisto mladi, slabotni ljudje, največ enoindvajsetih let. Njihova obleka je nasproti nemški oziroma srbski bolj zelenkasta.

— **Dopust članom hrvatskega sabora.** Cesar je dal vsem poslancem hrvatskega sabora dopust, da se morejo udeležiti zasedanja hrvatskega sabora.

— **Sladkorne zaloge zadoščajo in sladkor se ne podraži.** C. kr. koresp. urad: Vlada je večkrat že podala pomirjevalne izjave, da ni pričakovati splošnega pomanjkanja sladkorja in povišanja cen, a zdi se, da so gotovi krogi radi sladkorja še vedno v skrbeh. Prebivalstvo naj se pomiri, ker obstoječe zaloge sladkorja za potrebe tuzemstva popolnoma zadoščajo in da se bo proti morebitnim poizkusom neopravičeno povišati cene nastopilo s popolno energijo. Našla se bodo tudi pota in sredstva, da se prepreči vsako nakopičenje zalog, ki bi škodilo splošnosti. Če je pričelo na posameznih trgih občutno res primanjkovati sladkorja, se je ukrenilo, da se potom trgovinskega ministrstva nakažejo iz tvornic občinam potrebne množine sladkorja.

— **Občinski svet na Reki** je razpuščen z motivacijo, da se je izkazal za popolnoma nesposobnega za delo.

— **Drinkovič — težko bolan.** Iz Šibenika se poroča, da je težko obolel državni poslanec dr. Mate Drinkovič.

— **Ženska požarna bramba** se je organizirala na Dobrni. Prvo vajo so imele dobrnske gasilke v nedeljo 6. t. m.

— **Padel** je pri Kolomeji Anton Perné, nečak c. kr. gimn. profesorja dr. Perné in brat dež. vladnega praktikanta dr. Ivan Perné in sedaj edini sin pri hiši. Pokojnik je bil vzoren mladec.

— **Tatovi.** Iz Dolnic pri Št. Vidu nad Ljubljano nam poročajo: Pri nas so se pojavili tatovi. Vlomili so v gostilno »pri Miklavu in so menda pokradli vse meso, klobase itd., kar so pač dobili za želo. V dve drugi hiši so tatovi vlomili in pokradli denar. Orožniki nepoznane zlikovce pridno zasledujejo.

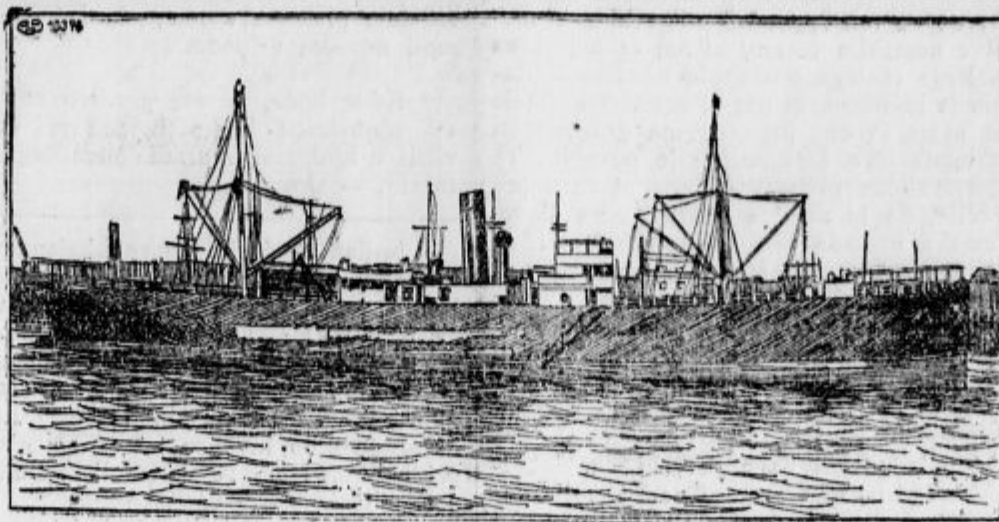
— **Pomožno akcijo za begunce** iz priobalnih obmejnih pokrajin so uvedli v Trstu. Prvi dan so že zbrali velike vsote.

— **Zrebanje 4. avstrijske razredne loterije.** 10.000 kron je zadela št. 57.603 in 5000 kron št. 89.669.

— **Umrli** je v Gradcu šolski svetnik gimn. profesor v pok. Julij Miklav.

— **Transportna dovolila za zaloge volne.** Po paragrafu 2. ministrskega ukaza z dne 6. junija 1915, drž. zak. št. 150, ki se tiče omejitve uporabe ovčje volne in prometa s tako volno, se sme ovčja volna v nepodelanem stanju od kraja hranitve na drug kraj po železnici, ladji, po motornih vozilih ali z vozom (izvzemši poštini promet) pošiljati dalje le proti transportnemu dovolilu, ki ga izda c. kr. trgovinsko ministrstvo proti poprejšnji naznanitvi. V ta namen, da se olajša dobivanje transportnih dovolil za volno, je c. kr. trgovinsko ministrstvo izdelalo posebne formularje. Take formularje dobijo kranjski kupčijski interesenti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko. Interesenti se opozarjajo, da porabljajo ob naznanitvi transportov ovčje volne take formularje. Izpolnjene formularje je pošiljati c. kr. trgovinskemu ministrstvu. Leva polovica formularjev ostane c. kr. trgovinskemu ministrstvu, desna polovica se v primeru, da se izda dovolilo, opremi s štampiljo c. kr. trgovinskega ministrstva ter jo je stranki priložiti voznim dokumentom.

— **Promet s poštnimi zavetki v ozemlje Poljske,** ki je zasedeno po avstro-ogrskih četah. Navadni zavetki do teže 5 kg se lahko pošiljajo pod sledečimi pogoji na etapne poštne urade: Dabrowa na Poljskem, Jedrzezow, Miechow, Noworadomsk, Olkusz in Piotrkow. Nedopustna je navedba vrednosti, obremenitev s povzetjem, ekspresna dostavitev, dostava na lastne roke ali pa priložitev povratnice. Zavetki se morajo frankovati, poština znaša v vsakem slučaju 60 h. Prepovedano je vložiti v zavetke: 1. umazano perilo, 2. ponošeno neočiščeno obleko, 3. orožje in kakršnokoli streljivo, 4. predmete, ki se radi pokvari. Zavetki, kateri ne odговarjajo

Riga.

gornjim predpisom ali splošnim pogojem pošiljanja, se ne odpremljajo in se v danem slučaju vrnejo pošiljateljem. Etapni poštne uradi smejo pregledati vsebino zavetkov tudi v odsotnosti prejemnika. Zavetke je treba dvigniti pri namembnem poštnem uradu. O njih prihodu se obvestijo prejemniki potom dostavitve poštne spremnice. Pristojbina za to-le obvestilo znaša 4 h. Dokler se zavetkov ne izroči vojaški upravi, jamči poštna uprava po obstoječih predpisih; po izročitvi zavetkov organom vojaške uprave jamči le v toliko, v kolikor je dokazana krivda vojaški upravi podrejenih poštne in brzojavne službe.

Koroški junaki.

Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda je prejel četovodja Franc Rossman. Kot poveljnik strojne puške je imel nalogo kriti potrebne premikanje čet na drugo postojanko. Svojo nalogo je vrlo rešil; s svojim pogumnim, vrlim obnašanjem, s svojim točnim in silnim ognjem je naskakujočemu sovražniku onemogočil, da bi motil premikanje naših čet.

Rezervni infanterist Jož. Öttinger je bil v nekem boju ranjen; ko je bil za silo obvezan, se je boril dalje in tudi kasneje ni šel na obvezovališče. S svojim pogumnim obnašanjem je zelo vplival na moštvo in je v nemal. Prejel je srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda.

Rezervni desetnik Lovrenc Novin je bil v prostovoljno javil za patrolnega poveljnika ter se ponoči splazil do sovražnih okopov. Sovražnik se je dal zapeljati k srditemu ognju iz pušk in strojnih pušk ter je tako izdal svojo močno postojanko v gozdu. Kljub najljutejšemu ognju se je patrila vrnila nepoškodovana. Novin je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda.

Infanterist Jožef Wiednig (strojnopuškini oddelek) je v najhujšem sovražnikovem artiljerijskem ognju zlezal na drevo ob robu gozda, opazoval sovražnika in podal dragoncema pojasnila. Granate in šrapneli so udarjali 5 do 10 korakov od njega, a on je vstrajal. Prejel je srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda.

Infanterist Franc Ahac se je posebno odlikoval v nekem naskoku. Prezirajoč smrt je navduševal svoje tovariše k pogumnemu navalu in je pri tem našel še čas, da je skrbel za ranjence. (Srebrna hrabrostna svetinja II. razreda.)

Ljubljanske novice.

Ij Umrli je včeraj v deželni bolnici kadet 17. pp. Karel Petavs. Ranjen je bil od šrapnelske kroglice na severnem bojišču ter Črnega morja in do Carigrada. V pre-

je v nedeljo v deželni bolnici podlegel rani. Bil je skozi in skozi pošten in značajan, a nasproti vojakom dober tovariš. Bodi mu domača zemljica lahka. Pogreb bo v torek ob 1. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Ij Slovenski umetnik, ki si je s svojimi risbami v Pragi in v Ljubljani, v Monakovem in na Dunaju priboril sloves izredno nadarjenega risarja, ki ga je prav zaradi njegovih risb po vsem svetu uvaževano češko umetniško društvo »Manes« v Pragi sprejelo v število svojih rednih članov, se je v sili odločil, da proda umetniško dovršeno že v okvir dejano risbo za slepo ceno. Kdor se zanima za umetnino, ki je spričo svoje študijske dovršenosti neprimerno več vredna in povsem prikladna za okras kate regakoli salona ali boljše sobe, si jo blagovoli čim prej ogledati v prodajalnici gđ. Schubertove v Židovski ulici, ki je iz priznanosti prevzela posredovanje. — F. K.

Ij Umrli so v Ljubljani: Valentin Trevisan, sin begunke, 20 dni. — Alojzij Mayrhofer, četovodja-orožjar domobranskega pešpolka št. 23. — Jožefa Tomec, mestna uboga, 67 let. — Karel Bauer, sin bivšega posestnika, 6 let.

Marija Badiura, zasebnica, 59 let. — Anton Štut, sin književodje, 18 let. — Pal Delizan, vojaški delavec. — Maks Tribušon, sin orožniškega stražmojstra, 10 mesecev. — Josip Mantel, delavec-hiralec, 34 let. — Karel Patavs, kadet 17. pešpolk.

Ij Vse se zanima za res lepi spored v Kino Central v dež. gledališču. Samo danes se še predstavlja znameniti film »Misijonar med zvermi«, eden najdražjih in največjih filmov, katerih je bilo doslej mogoče sestaviti z divjimi zvermi. Predstave ob pol 6 in 7 uri zvečer so jako primerne za mladin. Pri predstavi ob pol 9 ure zvečer se predstavlja poleg več humorističnih točk in novih kinematografskih posnetkov z bojišč tudi senzacijelna detektivska drama Trojica pustolovcev. Zadnja večerna predstava ima tako bogat spored, da traja predstava 2 in pol uri.

Ij Pozor! Trgovci in obrtniki se opozarjajo, da je rok dolžnosti naznanila za gumi (kavčug) dne 15. t. m., in sicer je doposlati to naznanilo v teku treh dni. Tozadevne tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata.

Ij Nezgoda. Petletnega Mateja Kumpa iz Sela št. 20 je porinil tovariš raz lestvo, da je padel in zlomil desno roko.

Uredništvu doposlana dela:

Dr. Wladimir Kuschnir: Die Ukraine und ihre Bedeutung im gegenwärtigen Krieg mit Russland. Wien 1915. Str. 38. Cena 50 vinarjev. Brošura razpravlja o zgodovini Ukrajine, o njenem gospodarskem in političnem položaju. Ukrajina obsega najbogatejšo pokrajino južne Rusije. Ukrajina je vir ruskega bogastva in podlaga ruske politične moči, ker Ukrajina odpira pot do Črnega morja in do Carigrada. V pre-

teklih stoletjih je imela Ukrajina veliko politično avtonomijo v obliki nekeke kozaske republike. Avtonomna Ukrajina se je svobodno zvezala z Rusijo, da bi se mogla uspešneje boriti proti Poljakom. Rusija pa je poteptala ukrajinske pravice, še vedno tepta ukrajinski jezik in kulturo. Le v Avstriji so se mogli Ukrajinci svobodno razvijati. Ukrajinski voditelji se borijo za neodvisno veliko Ukrajino, ki bi za vedno odstranila rusko nevarnost za Evropo. To je vsebina zanimive brošure, ki je izšla v založbi revije »Ukrainische Rundschau«.

Kleветnikom naših častnikov v Przemyslu.

Dunaj, 12. junija. (Kor. urad.) Vojni poročevalski stan poroča: Dopisnik lista »Times« v ruskem glavnem stanu, Američan Stanley Washburn, je, kakor znano, začetkom aprila t. l. priobčil članek, ki je sramotil našo brambo Przemysla in zlasti ondotni častniški zbor. Te očitne laži je vojni poročevalski stan s sestavkom, ki ga je priobčil pod naslovom »Preskrb-stvena oborožba Przemysla«, že zavrnil.

Sedaj je Washburn produciral o isti stvari drug članek, ki prvega, kar se tiče hudih obdolžitev in žaljenja avstro-ogrskih častnikov, če mogoče, še prekaša.

Dopisnik izvaja predvsem, da pomeni padec trdnjave Przemysl konec avstrijske vlade v Galiciji. Pravi, da je bil izpad »samo 30.000 mož ogrskih čet v težki maršni opremi — malodušno in slabo organizirano podjetje«. Nato prične obrekovati častnike trdnjavske posadke. Ti častniki da so v hrupu in veselju razkošno živeli »kakor princji«, ko je moštvo hudo trpelo in v strelskih jarkih gladovalo. Ne da jih pri tem ovirala niti beda civilnega prebivalstva, niti pomanjkanje živeža v bolnicah. Ti častniki da pač niso enaki ruskim, ki delijo z moštvom težave v strelskih prekopi.

O tem lažnjivem poročilu, ki smo je priobčili v izveščju, se je klasična priča razmer v Przemyslu, ritmojster Jurij pl. Lehmann, ki je s svojim aeroplanom zadnji zapustil trdnjavo, v bistvu izjavil, kakor sledi:

»Kdor le količkaj pozna razmerje med častništvom in moštvom v naši vojski, mora priti do sklepa, da to razmere ni v nobeni drugi armadi boljše nego pri nas. Če je to veljalo že v miru, ko se je častnikom nalagalo, da s posameznimi vojaki individualno ravnaajo, je vojna še več storila ter dozorila v naši armadi med četami in njih vodji naravnost v gljivjo zvezo, temelječo na vzajemnem spoštovanju in zvestobi, kar so težki dnevi le še utrdili. Tako je bilo tudi v obleganem Przemyslu. Trdnjavske častniki so bili vedno in povsod, seveda tudi najnevarnejših krajih in v najhujših stiskah sredi svojih čet, ki so jih s svojim osebnim zgledom vnelali za junaštva. Vplivu častnikov je zahvaliti, da so bili oddelki, ki so vsled pomanjkanja živila zelo trpeli, do zapovedane predaje vse stran dajali in vršili svojo službo na nadčloveški način.

Po ponesrečenem poizkusu, da bi se prebili, kar ni bilo »malodušno ali onemoglo podvzetje«, marveč v zgodovini osamljen čin izpolnjevanja dolžnosti do zadnjega dihljeja, je sovražnik iz zadnjih povelj, ki jih je dobil pri vojaki, izvedel, da mora trdnjavo pasti, in iz trdovratnih besnih napadov se je videlo, da si je hotela častihlepnost napadalčeva izsiliti osvojitve vsaj enega opirališča. Da se je ta namera izjalovila, dokazujejo pač visoko moralno vrednost čete, vrednost, ki je izvirala v tem, da so vojaki svoje častnike spoštovali in ljubili ter jih brezpogojno ubogali.

Nasproti trditvi, da se je izpad poizkusil samo s 30.000 ogrskih čet, je predvsem ugotoviti, da se je izpad izvršil s četami vseh narodnosti, ki so se vse enako izbornoborile in se morale ukloniti le številni premoči sovražnikov. Onih 30.000 mož, ki so prišli do boja, so bile pač za boj najporabnejše čete, toda to je bila samo prednja straža in oddelek, ki je imel izvršiti sunek, dočim se je nahajala po številu mnogo večja skupina kot zadnja straža in za posebno porabo, zlasti za razdiranje, še v trdnjavi. Če bi se bil preboj posrečil, tedaj bi bile za četo, ki je imela izvršiti sunek, zapustile trdnjavo tudi vse ostale sile, potem ko bi, kakor mi je bilo zapovedano, preje uničile pas ter vse vojaško važne predmete in vojne priprave. Ko je bilo dognano, da se je preboj ponesrečil, so se storili vsi ukrepi, ki so potem dovedli do predaje kraja, ki se je nekdanje ime noval »trdnjava Przemysl«. Da je bil po številu večji del posadke sestavljen iz črno-vojniških oddelkov, tega pisec pamfleta ni hotel vedeti.

Kako si misli preboj, (ki bi, če bi se posrečil, zahteval kakih šest dni, da bi se dosegle naše črte), brez težke opreme, to je brez zadostnega streljiva in oskrbnih zalog, je težko razumeti.

Boji pri Neuve Chapelle.

Kar se tiče menaž častnikov, ki niso bili v službi, si je večina pred obleganjem nabrala svoje zaloge. Meso so prijemali vsi častniki ravnotako kakor moštvo; vsi, od trdnjavskega poveljnika navzdol, so se od januarja večinoma hranili s konjskim mesom. Vsi prijemi so se za častnike in moštvo enako izvrševali po vsak teden uposlanih stanovskih izkazih. Vsi častniki so seveda v svojem območju storili vse, da bi bedo moštva omilili. Jasno pa je, da z nezadostnimi večjimi zalozami častniških kuhinj ni mogoče preskrbovati cele posadke.

V kavarne si je moral cele tri mesece prinesiti sladkor za kavo ali čaj vsakdo sam s seboj, dobilo pa se tam ni ničesar razun suhega kruha. V prostem času, to je za časa izmenjave s pasa, ki se je vršila približno vsake štiri tedne, moštvo nikakor ni bilo zabranjeno, da bi ne smeli obiskovati kavarn; v tem oziru častniki niso uživali nobenih prednosti pred moštvom. Kopeli so bile častnikom in moštvo na razpolago.

Za civilno prebivalstvo je trdnjavski poveljnik skrbel naravnost veledušno. Ne glede na to, da so vsi potrebni prebivalci prijemali potrebščine ravnotako kakor vojaštvo v oskrbnih skladiščih, so se na ukaz poveljnikov ustanovile tudi ljudske kuhinje in čajnice. Kljub dolgotrajnemu obleganju in veliki bedi je bilo videti le malo ubogih civilnih oseb; samo dojenčki so trpeli, ker je primanjkovalo mleka.

Najočividnejšo opovrbo klevet lista »Times« pa vidi konjeniški stotnik pl. Lehmann v tem, da so Rusi z ujetimi avstro-ogorskimi častniki przemyslske posadke z vsemi častni postopali.

Pl. Lehmann zaključuje svojo izjavo: Našim častnikom, ki so glasom stoletne tradicije svoj svetli častni štít vselej višje čislali od svojega življenja, se proti takim izbruhom sovražnosti sploh ni treba braniti. Napram takim klevetam zadostuj tih, zaničujoč smehljaj.

Nemška vlada o belgijskem franktirerstvu.

(Dalje in konec.)

Najhušja krivda belgijskega prebivalstva pa je v nezadostni kršitvi vojnih običajev. Na raznih krajih, n. pr. v Louvainu, Herveju, Bruslju, Aerschottu, Dinantu in Lüttichu se je nemške vojske zavratno morilo. Belgijsko ljudstvo tudi ni spoštovalo znakov Rdečega križa; posebno se ni zbal pod zaščito tega znaka streljati na nemške čete, in pa lazarete, v katerih so bili ranjenci in zdravstveno osebje, med delom napadati. Končno se ne da več ovrči, da je belgijsko prebivalstvo nemške ranjence opopalo in morilo, da celo grozovito razmesarilo in da so se teh sramotnih dejanj udeleževale celo ženske in mlade deklice. Nemškim vojakom so izdirali oči, rezali ušesa, nos in prste ali pa razrezali telo; v drugih slučajih so nemške vojske zastrupili, pobesili na drevje in polili z gorečo tekočino ali pa drugače zažgali.

V takih razmerah tedaj belgijsko prebivalstvo, ki se je udeleževalo bojev, seveda ni moglo zahtevati, da se ravna ž njim kakor z vojujočimi. Pač pa je bilo v interesu samoohranitve nemške armade neobhodno potrebno, da se proti tem franktirerjem nastopi z najstrožjimi odredbami. Osebe, ki so stopile v boj proti nemškim vojakom, je bilo treba postreliti; z ujetniki ni bilo ravnati kakor z vojnimi ujetniki po vojnem pravu, ampak kakor z morilci po vojnih običajih. Vendar pa se je, v kolikor ni tega ovirala nujnost vojne, ravnalo po predpisih pravosodstva. Če so razmere je količkej dopuščale, se je ujetnike najprej zaslislalo in šele potem sodilo in usmrtilo. Na starčke, ženske in otroke, četudi je bila njihova potrpežljivost vsled zavratnih napadov izpostavljena izredno tudi poizkušnji, skrbeli za take osebe, v kolikor je bilo mogoče, časih celo zelo požrtvovalno, in so vzeli pomoči potrebne v svoje varstvo, delili ž njimi svoj kruh in slabotne in bolne oddali v oskrbo.

Da je belgijska vlada sama bistveno zakrivila to mednarodnemu pravu nasprotujoče ravnanje belgijskega prebivalstva, o tem ne more biti dvoma. Kajti ne glede na to, da je za taka dejanja, ki splošno izražajo ljudsko voljo, odgovorna vlada v vsakem slučaju, vendar se je ne more oprostiti težkega očitka, da ni preprečila te franktirerske vojne, čeravno bi to lahko storila. Tako zadene belgijsko vlado vsa odgovornost, ki leži v grozni krivdi krvi v Belgiji.

Belgijska vlada je poizkušala to odgovornost odvaliti od sebe in pripisuje

krivdo na teh dogodkih uničevanja in moritve nemškim četam, ki naj bi baje brez vsakega razloga postopale nasilno. Postavila je komisijo, ki naj bi preiskovala baje od nemških čet provzročne grozovitosti in ugotovitve te komisije je porabila za diplomatične pritožbe. Toda ni se ji posrečilo, da bi dejstva postavila na glavo. Nemška armada ima navado bojevati se samo proti sovražni vojski, ne pa proti mirnemu prebivalstvu. Dejstva, da so bile nemške čete že v začetku prisiljene, da so v interesu samoohranitve morale proti domačemu prebivalstvu stopiti v bram-beni boj, tega ne more spraviti s sveta nobena preiskava kake komisije. Pripovedke belgijskih beguncev, ki jih je belgijska komisija baje z vso podrobno in nepristransko natančnostjo sestavila, nosijo na sebi pečat neverodostojnosti, če že ne zlobne laži. Kakor so razmere, komisija sporočenih govoric sploh ne more preiskati in ne more najti zveze med dogodki. Njene obdolžitve nemške armade so tedaj le podlo obrekovanje, katerim vzame vso vero naše v listinah zbrano gradivo.

V Aerschottu ni boj med nemškimi četami in belgijskim prebivalstvom nastal vsled tega — kakor piše belgijska vlada — da so nemški častniki žalili družinsko čast župana, ampak vsled tega, ker je prebivalstvo uprizorilo dobro premišljen napad na tamošnjega poveljnika, katerega je tudi umorilo. V Dinantu niso bile žrtve nemškega orožja nedolžni, mirni prebivalci, ampak morilci, ki so zahrbtno napadli nemške vojske in tako provzročili napad nemških vojakov, ki so nato uničili mesto. V Louvainu se boj tudi ni začel vsled tega, ker so se baje bežeče nemške čete v zmoti spopadle s prihajajočimi tovariši, ampak vsled tega, ker je zaslepljena množica, ki ni mogla pregledati dogodkov, mislila, da lahko brez nevarnosti pobije vračajoče se nemške čete. Tudi so nemške čete v Louvainu samo tam požigale, kjer je bila nujna potreba. Načrt uničenja Louvaina kaže, kako so se nemške čete omejevale samo na uničenje onih mestnih delov, kjer so jih prebivalci zavratno in zločinsko napadli. Bile so nemške čete, ki so skrbele za to, da se po možnosti rešijo umetnine po drugih mestih; nemška komisija je ugotovila, v koliko so nemške čete ohranile belgijske umetnine.

Nemška vlada misli, da je s priobčenjem tega gradiva prepričevalno dokazala, da je le proti mednarodnemu pravu vodena franktirerska vojska izzvala tako postopanje in da je to zahtevala potreba vojne. Na drugi strani pa s povdankom in slovesno ugovarjanje proti prebivalstvu, ki se je s tako zločinskimi sredstvi sramotno bojevalo proti nemški armadi, in še bolj proti vladi, ki je v popolnem neumevanju svojih dolžnosti pustila vso svobodo brezumnim ljudskim strastem in ki se sedaj ne

sramuje prati se s tem, da lažljivo sramoti nemško armado.

× × ×

Kdor hoče, si vse gradivo in listine te spomenice lahko ogleda pri deželni vladi v Ljubljani v uradih nemškega konzulata. — Op. ur.

Najlepše darilo prvoobhajancem je lična knjiga »Vzorniki prvega sv. obhajila«. Zbral in uredil Anton Kržič. Cena za broširan izvod 1 K, za vezan 1 K 60 vin. Obsega najmarkantnejše zgledje iz zgodovine, pa tudi mnogo iz najnovejšega časa, iz bližnjih krajev in o znanih vzornikih. Tudi katehetom bo knjižica prav dobro služila pri pouku. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Zgledi bogoljubnih otrok istega pisatelja obsegajo tri zvezke, kateri je vsak zase celota in imajo silno nizko ceno 60 vin. za broširan, oziroma 1 K za vezan zvezek. Zgledi nudijo najlepše besedilo za otroke in pomoč katehetu pri pouku. Škoda le, da so premalo znani. Dobe se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Podobe kot spomin na prvo sveto obhajilo s primernim podpisom in prostom za vpis imena (velikost 18½×78 cm) ima po zelo nizki ceni v zalogi »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Podoba, ki predstavlja Jezusa s sv. hostijo, je v najfinejši izvršitvi v mnogih barvah z zlatim ozadjem. Ker se »Katoliška Bukvarna« s prodajo podob ne more baviti, odda te slike pri naročilu vsaj 50 izvodov pod svojo ceno, in sicer samo po 10. vinarjev (50 izvodov torej 5 K) mesto po prejšnji ceni 20 vinarjev.

Črkostavec

za slovenski časopisni stavek usposobljen, se sprejme v tiskarni W. BLANKE, Ptuj. 1207

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

Ušel je v nedeljo z Jurčičevega trga

kanarček.

Kdor bi ga ujel, se prosi, da ga pri-nese proti nagradi v lekarno na Jurčičevem trgu.

Gospodična

izurjena v šivanju, spretna in urna, sprejme se v trajno službo za takojšnji nastop v modni trgovini Pavel Magdič, 1217 Ljubljana.

izurjena

šivilja oblek

in perila ter dobra kuharica, vsega dela vajena, išče primerne službe v kako boljše hišo. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod »Pridnost 1209«.

Abiturijent

maturu z odliko, poleg slovenščine in nemščine zmožen tudi francoščine in italijanščine, želi dobiti primerne stalne aličasne službe. Tudi za domačega učitelja. Vojaščine prost. Cenjene ponudbe na upravo lista pod 1200. 1200 3

Trgovskega sotrudnika, kontoristinjo, trafikantinjo

in

učenca

sprejme tvrdka Otton Homan v Radovljici. Reflektantje naj pošljejo prepis izpričeval, navedejo zahteve in čas vstopa. 1192 3

Dva trg. sotrudnika, ena ali dve prodajalki

mešane stroke, in krepek učencu se takoj sprejmejo pri tvrdki Mart. Ogorevc, Konjice, Spod. Štajersko. 1206

KUC

zdravniško priporočeno kritvorenč vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po poštnem povzetju K 4.80. Edina zaloga

Br. Novaković

veletrgovina vina, vermouta, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.

Ljubljana. 2631

Ivan Kranjc,
c. k. poročnik v rez. in c. k. davčni asistent,
Pepica Kranjc roj. Peterlin,
pösesnik in trgovca hči
poročena.

Ljubljana — škocijan, dne 14. junija 1915.

Brez vsakega posebnega obvestila.

1216

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša prisrčno ljubljena mamica, stara mamica, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

TEREZIJA MAGUŠAR

posestnica

danes ob pol 2. popoldne, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predrage nam pokojnice bo v ponedeljek 14. t. m. ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Kropl.

Predrago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Kropl, 12. junija 1915.

Žalujoča družina:

Magušar, Planinec, Dr. Ollp, Sušteršič, Pollak, Zupan.

Dolniska glavica 8,000.000 K.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Rezer. fondi okroglo 1,000.000 K.

Poslovnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 1. razred IV. c. kr. avstr. razredne loterije.

Sprejema kot član avstrijskega konzorcija prijave za subskripcijo

Zrebanje 8. in 10. junija t. l.

Cena: ¼ srečka . K 40 ¼ srečke . K 10
½ srečke . K 20 ½ srečke . K 5

5 1/2 % vojnega avstrijskega posojila iz leta 1915. po originalnih pogojih. Subskripcija se vrši do 29. maja t. l. 1058

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.